

JAZYKOVÉ ŠTRUKTÚRY – GRAMATIKA - 9. ročník

- A. Vetné modely a ich rozvíjanie
- B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety
- C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety
- D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku
- E. Časovanie
- F. Skloňovanie

Tie jazykové štruktúry, ktoré žiak ani na konci 9. ročníka nemusí ovládať aktívne, sú označené ako „REC“= receptívne.

A. Vetné modely a ich rozvíjanie

- dva predmety v predložkovom páde: *Er entschuldigte sich bei ihr für sein schlechtes Benehmen.*
- prídavné meno + predmet v akuzatíve / datíve / v predložkovom páde / *Wir sind den Lärm gewohnt - Deine Vorschläge sind mir nützlich. - Ich bin glücklich über die gute Note. - Die Straße ist 6 Meter breit.*

R o z v í j a n i e

- spájanie hlavných viet príslovkou (*deshalb, trotzdem u.a.*)
- poradie predmetov a príslovkových určení vo vete
- postavenie slov vyjadrujúcich modalitu vo vete (*leider, denn, ja u.a.*): *Was hast du denn? Das ist ja phantastisch!*

B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety

- želacia veta: *Hättest du doch mehr Zeit für mich!*
- zvolacia veta: *Ist das eine Überraschung!*
- podmienovací spôsob (konjunktív II) plnovýznamových slovies: minulý čas s „wäre“ a „hätte“: *Gestern hätten wir einen Ausflug gemacht, wenn das Wetter schön gewesen wäre.*
- slovesné spojenia s významom modality: *Du brauchst heute nicht zu arbeiten. Ich habe zu tun. Es ist noch vieles zu erledigen.*
- priebehový a stavový trpný rod: *Das Auto wird repariert. Das Auto ist repariert.*
- REC podmienovací spôsob (konjunktív II) plnovýznamových slovies: v jednoduchšej forme: *er ginge, käme usw.*
- REC konjunktív I: prítomný a minulý čas: *er gehe, arbeite usw. - er sei gegangen, habe gearbeitet usw.*
- REC zložený budúci čas (futúrum II): *Er wird gekommen sein. Er wird gearbeitet haben.*
- REC frazeologické celky : *Er bringt mich zum Lachen.*
- REC porušenie vetného rámca: *Du musst dich sofort ins Bett legen mit deinem Fieber.*

C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety

- nepriama otázka so zámennou príslovkou: *woran, worüber* a iné
- REC podmienková veta so slovesom na prvom mieste (s neurčitkom alebo s podmienovacím spôsobom /konjunktív II/): *Ist das Wetter schön, machen wir einen Ausflug. Wäre das Wetter schön, würden wir einen Ausflug machen.*

- REC príslovková spôsobová veta: *wie, als, als ob (als wäre...), statt dass (statt...zu), ohne dass (ohne...zu)*
- porovnávacia veta : *je...desto*
- vzťahová veta so vzťahovým zámenom v prívlastku: *dessen..., deren...*
- REC odporovacia veta : *während*

D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku

- prídavné príslovie vo funkcii prívlastku: *die lachenden Kinder*
- REC prístavok: *Mein Freund, ein sehr guter Schüler, ...*
- REC rozvíjajúci prívlastok: *Die Wohnung meines besten Freundes*

E. Skloňovanie

- lexikalizované trpné prídavné slovo ako podstatné meno podľa n-deklinácie: *der Angestellte*
- recipročné zámená (aj obsahujúce predložku): *einander, aneinander*
- spodstatné prídavné slovo po *etwas, nichts, viel, wenig*: *etwas Neues*
- REC dodržanie koncovky prídavného mena bez predchádzajúceho člena alebo zámena: *wegen schlechten Wetters*

F. Časovanie

- konjunktív II: tvary minulého času s *wäre, hätte*: *Wir wären gerne gekommen und hätten euch besucht.*
- perfektum a pluskvamperfektum modálnych slovíčok: *Sie hat/hatte lernen müssen.*
- trpný rod (priebehový a stavový): *Das Auto wird repariert – Das Auto ist repariert.*
- prídavné príslovie: *der blühende Baum*
- REC konjunktív II plnovýznamových slovíčok: *Wenn er sich beeilte, käme er pünktlich.*
- REC konjunktív I: *Sie sagt, er sei krank, er habe Fieber und liege im Bett.*
- REC zložený budúci čas (futúrum II): *Er wird wahrscheinlich schon in Wien angekommen sein.*

JAZYKOVÉ ŠTRUKTÚRY – GRAMATIKA - 7. – 8. ročník

- A. Vetné modely a ich rozvíjanie
- B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety
- C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety
- D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku
- E. Časovanie
- F. Skloňovanie

A. Vetné modely a ich rozvíjanie

- veta bez podmetu: *Mir ist kalt.*
- príslovkové určenie príčiny: *Warum? (aus, vor, wegen): Sie weint vor Freude.*
- predmet v datíve + príslovkové určenie spôsobu: *Das ist mir egal.*
- predmet v akuzatíve + predmet v predložkovom páde: *Er bittet mich um Hilfe.*
- príslovkové určenie spôsobu: *Womit? Mit dem Messer.*
- rozvíjanie jedným alebo dvoma ľubovoľnými údajmi: *(Ich fahre)/ heute / mit meinem Bruder/ (in die Stadt)*
- predložkový predmet: *An wen? (životné podstatné mená) Woran? (neživotné podstatné mená)* s rôznymi predložkami: *denken an, warten auf, sich freuen über, usw.*
- „Es“ na mieste podmetu v úvodných formuláciách vedľajších viet: *Es stimmt, dass..., es ist schön, dass..., es ist eine Tatsache dass,...*
- predložkové väzby s predložkami: *bis, gegen, seit, um*

R o z v í j a n i e

- rozvíjanie holých viet pomocou slov vyjadrujúcich modalitu (*leider, hoffentlich, vielleicht...*) a častíc (*noch, erst, schon...*)
- priradovanie vetných členov: *die grünen, roten, blauen und gelben Spielsteine*
- priradovacie súvetie: priradovanie troch hlavných viet
- podradovacie súvetie: kombinácia jednej hlavnej vety s dvoma vedľajšími vetami
- priradovacie súvetie s dvojicami spojok: *entweder - oder, weder - noch, sowohl - als auch, nicht nur - sondern auch*
- vedľajšia veta pred hlavnou vetou: *Wenn sie kommt, trinken wir einen Kaffee.*
- postavenie záporu *nicht*: *Ich habe das nicht gemacht. - Nicht ich habe das gemacht.*

B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety

- formy pomocných a modálnych slovík v präterite: *hatte, war, wurde, konnte usw.*
- konjunktív II. v každodennom živote: *würde, hätte, wäre, könnte, möchte*
- slovesá s jednoduchým infinitívom: (*einkaufen*) *gehen, (liegen) lassen, (kennen) lernen*
- budúci čas (futúrum I): *Ich werde kommen.*
- podmienovací spôsob (konjunktív II) plnovýznamových slovík: prítomný čas s „würde“: *Ich würde gerne zu dir kommen.*
- präteritum plnovýznamových slovík: *legte, ging, brachte, usw.*
- predminulý čas: *ich hatte gearbeitet, ich war gekommen*

C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety

- príslovková veta časová: *als, nachdem, während, bevor*
- vzťažná veta: vzťažné zámená v datíve a vzťažné zámená, pred ktorými stojí predložka: *Der Mann, dem/mit dem...*

- vedľajšia veta vo forme hlavnej vety: *Er hat gesagt, er will heute zu Hause bleiben*
- neurčitková veta s *zu*
- príslovková veta účelová: *damit*, veta s neurčitkom s *um...zu*
- podmienková veta (*wenn, falls*) s podmieňovacím spôsobom (konjunktív II) sloviess *würde, wäre, hätte, könnte*
- predmetová veta: *wenn*
- príslovková veta prípusťková: *obwohl*
- príslovková veta dôsledková: *so dass, „so“... dass.*

D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku

- otázka. *Was für ein/e?*
- rozvíjanie vety skloňovaným prídavným menom (v nominatíve a akuzatíve): *das grüne Kleid*
- neurčitá číslovka vo funkcii zhodného prívlastku: *einige, viele, alle usw. Kinder*
- radová číslovka vo funkcii zhodného prívlastku: *der zehnte Geburtstag*
- nezhodný prívlastok v genitíve (otázka: *Wessen?*): *die Stimme des Lehrers*
- príslovka vo funkcii nezhodného prívlastku: *der Bleistift dort*
- prídavné meno s príslovkou: *sehr schön, besonders freundlich*
- spojky uvádzajúce časť vety: porovnanie s *wie, als*
- trpné prídavné: *die gemietete Wohnung*

E. Skloňovanie

- genitív člena, zámen , podstatných mien a prídavných mien: *des/dieses jungen Mannes/Kindes, der/dieser jungen Frau; der/dieser jungen Männer/Kinder/Frauen*
- úplné skloňovanie prídavných mien: základná forma (nominatív/akuzatív jednotného čísla): *der/die/das schönę*; všetky ostatné formy príp. pády: *schönenę*
- prenos koncovky člena na prídavné meno v nominatíve jednotného čísla mužského a stredného rodu po *ein, kein, mein, unser u.a.*: *Ein schöner Garten, ein kleines Kind*
- stupňovanie prídavných mien v neohybnej forme vo funkcii príslovky: *schön - schöner - am schönsten*
- zvrtné zámeno: *sich, (mich, dich, uns, euch)*
- prívlastňovacie zámeno bez podstatného mena: *Das ist meiner, das ist seines.*
- *einer, keiner, welche* bez podstatného mena: *Dort steht einer/keiner. Dort stehen welche.*
- neurčité zámená (*viele, wenige etc.*) + prídavné meno: *viele kleine Kinder*
- prenos koncovky člena na prídavné meno, ak pred ním nestojí žiaden člen alebo zámeno s koncovkou člena: *Heute ist schönę Wetter; bei schönem Wetter; mit großer Freude*

F. Časovanie

- préteritum plnovýznamových sloviess
- tvary pravidelných sloviess: *legen - legte - gelegt*, nepravidelných sloviess: *liegen - lag - gelegen*; a zmiešaných sloviess: *kennen - kannte - gekannt*
- zvrtné slovesá: *sich freuen*
- budúci čas (futúrum I): *ich werde studieren*
- pluskvamperfektum: *Wir hatten Glück gehabt; wir waren nicht zu spät gekommen.*
- konjunktív II: tvary prítomného času s *würde*: *Würdest du zu mir kommen?*